

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Інформаційні Технології
ЛЬВДУВС

МВС УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ,
СПЕЦІАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ
У ДІЯЛЬНОСТІ ОВС,
НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ,
ВЗАЄМОДІЇ З ІНШИМИ СЛУЖБАМИ**

МАТЕРІАЛИ
науково-практичної конференції
14 грудня 2011 р.

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ,
СПЕЦІАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ
ЗАСОБІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ОВС,
НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ,
ВЗАЄМОДІЇ З ІНШИМИ
СЛУЖБАМИ**

*Матеріали
науково-практичної конференції
14 грудня 2011 р.*

Львів
2011

ББК 32.973

П 78

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту права, психології та економіки
Львівського державного університету внутрішніх справ
(протокол № 1 від 28.11.2011р.)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

І.С. Керницький	– доктор технічних наук, професор
(голова)
А.В. Баб'як	– кандидат юридичних наук, доцент
(заступник голови)
Г.Я. Апіловська	– доктор економічних наук, професор
В.Б. Вишня	– доктор технічних наук, професор
І.А. Вікович	– доктор технічних наук, професор
Я.І. Соколовський	– доктор технічних наук, професор
І.В. Красницький	– кандидат юридичних наук, доцент
В.В. Сенік	– кандидат технічних наук, доцент
О.І. Зачек	– кандидат технічних наук, доцент
Т.В. Рудий	– кандидат технічних наук, доцент
О.В. Турчак	– кандидат історичних наук, доцент
Я.Ф. Кулешник	– кандидат технічних наук, доцент
І.М. Кульчицький	– кандидат технічних наук, доцент
Т.В. Магеровська	– відповідальний секретар

П 78 Проблеми застосування інформаційних технологій, спеціальних технічних засобів у діяльності ОВС, навчальному процесі, взаємодії з іншими службами. Матеріали науково-практичної конференції 14 грудня 2011 року. – Львів: ЛьвДУВС, 2011. – 292 с.

У збірнику вміщено стислий виклад доповідей та повідомлень, підготовлених учасниками науково-практичної конференції «Проблеми застосування інформаційних технологій, спеціальних технічних засобів у діяльності ОВС, навчальному процесі, взаємодії з іншими службами», що проводився 14 грудня 2011 р. у Львівському державному університеті внутрішніх справ.

ББК 32.973

© Львівський державний університет
внутрішніх справ

КАФЕДРА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКУВАНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

до учасників 11-ої науково-практичної конференції
«Проблеми застосування інформаційних технологій,
спеціальних технічних засобів у діяльності ОВС,
навчальному процесі, взаємодії з іншими службами»

Кафедра інформаційних технологій (ІТ) з 2011 р. є загально-інститутським структурним підрозділом Навчально-наукового інституту права, психології та економіки ЛьвДУВС. У 2011-12 н.р. у складі кафедри ІТ працює 11 штатних співробітників (10 викладачів і 1 ст. лаборант), серед яких один доктор наук та п'ять кандидатів наук. Про значний науковий і творчий потенціал кафедри ІТ свідчить захист у 2011 р. викладачем Магеровською Т.В. дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук, а також підготовка до захисту ще двома працівниками кафедри дисертацій за технічним спрямуванням.

За 10 місяців 2011 р. науковцями кафедри ІТ опублікований 1 підручник (з грифом МОН України), 1 навчальне видання, 11 наукових статей (4 статті у співавторстві з аспірантами). Результати досліджень апробувались та опубліковані в матеріалах 1 міжвузівської, 5 міжнародних конференцій та симпозіумів, а також зроблено і надруковано 10 доповідей на університетських науково-практичних заходах. 3 конференційні публікації виконані сумісно зі студентами і курсантами.

III. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ У ДІЯЛЬНОСТІ МІЛІЦІЇ

Щур Б.В., Керницький І.С. Сучасні спеціальні засоби захисту голови працівника ОВС під час проведення спецоперацій	166
Вишня В.Б., Мирошниченко В.А. Специальная техника для охраны и контроля стационарных и передвижных объектов	174
Тарасенко Р.В. Сучасний стан протидії незаконному обігу спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації	181
Зачек О.І., Слижук В.М., Гнатюк О.М. GPS-моніторинг на транспорті	189
Борисов В.М. Можливості використання цифрової обробки акустичного сигналу в системах охорони	194
Борисов В.М. Використання технічних можливостей електронних оптичних приладів в системах охорони	204
Тішин В.В. Технічні засоби для пошуку місць невідомих поховань ..	212
Галич А.В. Актуальність GNSS моніторингу рухомих засобів органів МВС	214
Мандрона М.М., Шевченко О.О., Сухомлінов Б.Ю. Засоби прослуховування приміщень	216
Мандрона М.М., Лебедєв М.Ю., Боднарук Д.Б. Методи захисту телефонних ліній від несанкціонованого прослуховування переговорів	220
Цибуляк Б.З., Захарків Т.І., Величко О.В. Застосування спеціальної техніки для боротьби із несанкціонованим отриманням мовної інформації	226
Мельник О.М. Принцип законності при застосуванні оперативно-технічних засобів у сфері протидії наркотизму серед неповнолітніх ..	229
Єлєцький Я.С. Особливості використання спеціальної техніки в сучасних умовах органами внутрішніх справ	232

IV. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ТА ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ІНШИХ МІНІСТЕРСТВ ТА ВІДОМСТВ, КОМЕРЦІЙНИХ УСТАНОВ

Керницький І.С., Копитко М.І., Живко З.Б. Конкурентна розвідка як вагомий фактор у системі гарантування економічної безпеки промислових підприємств	235
Лозинський О.І., Грицюк Ю.І. Використання геоінформаційних технологій у структурних підрозділах МНС України	239

Чудінова Н.В., Грицюк Ю.І. Інформаційна безпека України та види джерел загроз і небезпек	248
Сулацький Д.В. Правоохоронна діяльність у сфері телекомунікацій: проблеми здійснення та напрями вдосконалення	257
Бичинюк І.В., Кулешник Я.Ф., Хлисту В.В. Визначення довговічності канатів підвісних транспортних установок, які призначені для потреб спецпідрозділів МВС та МНС	262
Бондаренко В.А. Правові аспекти формування і застосування інформаційних систем	267
Смогир О.О. Використання інформаційних систем для підтримки прийняття рішень при управлінні пожежно-рятувальними підрозділами МНС України	270
Нор У.М. Інформаційне забезпечення безпеки громадян на залізничному транспорті	273
Приндак Є.П. Інформація, яка підлягає перевірці працівниками податкової міліції під час перевірки суб'єкта господарської діяльності	276
Глеба О.В., Грицюк М.Ю. Проблеми розроблення інформаційних систем обліку оперативної інформації	281

України в інформаційній сфері, за якого не допускається (або зводиться до мінімуму) завдання шкоди особі, суспільству, державі...». У цьому проєкті запропоновано тотожні напрями, за якими може бути заподіяно шкоду, як і в проєкті вище наведеного Закону.

Запропоновані поняття «інформаційна безпека України»¹ не враховують, на нашу думку, світовий досвід, результати досліджень російських і вітчизняних учених і спеціалістів.

Наприклад, у «Доктрині інформаційної безпеки Російської Федерації» зміст поняття «інформаційна безпека» наповнюється широким розумінням. Про це свідчать визначення інтересів особистості, суспільства й держави (ст. 1), загрози інформаційній безпеці (ст. 2), особливості її забезпечення в різних сферах суспільного життя (ст. 6), в тому числі в економіці, внутрішній та зовнішній політиці, в галузях науки й техніки, духовному житті, державних інформаційних та телекомунікаційних системах, обороні, правоохоронній та судовій системах, а також в умовах надзвичайних ситуацій. Російська «Доктрина» розглядає інформаційну безпеку економіки як ключову сферу забезпечення національної безпеки (ст. 6).

Як відомо, інформаційна безпека, захист якої згідно ст. 17 Конституції України, поряд із суверенітетом, територіальною цілісністю та економічною безпекою, є найважливішою функцією держави, досягається шляхом розробки та впровадження сучасних безпечних інформаційних технологій, побудовою функціонально повної національної інфраструктури, формуванням і розвитком інформаційних відносин тощо.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ПРИ УПРАВЛІННІ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ МНС УКРАЇНИ

*О.О. Сморг,
ст. викладач кафедри
інформаційних технологій та
телекомунікаційних систем,
ЛДУ БЖД*

Потреба в надійних і точних методах управління пожежно-рятувальними підрозділами (ПРП) МНС України особливо проявляється при ви-

никненні надзвичайних ситуацій (НС) природного і техногенного характеру, масштабних лісових пожеж, стихійних лих, виробничих і транспортних аварій і т.д. Коло невідкладних завдань, спрямованих на швидку та ефективну ліквідацію НС, за таких обставин істотно зростає, умови їх вирішення безперервно ускладнюються, як масштабністю руйнівних дій, так і різними випадковими чинниками. За таких умов використання інформаційних технологій, що дають змогу швидко та якісно опрацювати вхідну інформацію, обрати ефективні та найбільш прийнятні управлінські рішення є необхідністю.

Інформаційно-дорадчі системи підтримки прийняття рішень (СППР) працюють досить успішно протягом тривалого проміжку часу в різних областях людської діяльності (освіта, фінанси, інвестиції, страхування, торгівля, оподаткування, туризм і т.п.) [1, 2]. Так лише у США у 80-х роках налічувалось близько 130 типів СППР, а вже на початку 2000-х – понад 270 типів СППР [1, 3].

Тенденція впровадження інформаційно-аналітичних систем підтримки прийняття рішень не оминула і оперативно рятувальну службу (ОРС). Протягом останніх трьох десятиріч в регіональних апаратах та гарнізонах ОРС великих міст встановлено тисячі ЕОМ, на яких широко використовуються автоматизовані системи управління (АСУ), невід'ємною складовою яких є СППР [4]. Наприклад, АСУ «Starfire» у Нью-Йорку, АСУ «Каска» у Москві, ТРАС ОРС у Санкт-Петербурзі, АСУ ОРС «Профілактика» в Естонії, АСУ ОРС «Алтай», АСУ «Дозор-ВБ» у Києві. Львівська область була однією з перших де впровадили «СОДУ» – систему оперативно-диспетчерського управління ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та подій, прототипи служби «911» в США та Канаді, служби «112» в країнах Європи.

При управлінні ПРП роботу інформаційно-аналітичних СППР можна подати у вигляді такої блок-схеми (рис. 1).

За даною схемою можна простежити основні етапи вироблення управлінського рішення. Основним інструментом, що дає змогу істотно підвищити ефективність роботи керівника ПРП при ліквідації НС є комп'ютер із спеціалізованим програмним забезпеченням інформаційно-аналітичних СППР.

Отримана первинна інформація опрацьовується і в структурованому вигляді надходить в СППР, де здійснюється оцінка

відомостей про НС, потім в базі знань відшукуються можливі варіанти вирішення проблеми і на підставі отриманих системних результатів керівник приймає управлінське рішення.

Рис.1. Схема роботи інформаційно-аналітичних СИАС.

Одним з напрямів вдосконалення таких інформаційних систем є підвищення якості множини опрацювання вхідної інформації про характер та особливості НС, генерування допустимих сценаріїв вхідної інформації її ліквідації, які дадуть змогу керівникові прийняти науково-обґрунтовані та ефективні управлінські рішення.

1. Ситник В.Ф. Системи підтримки прийняття рішень: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2004. - 614 с.
2. Гнатієнко Г.М. Експертні технології прийняття рішень: [монографія] / Г.М. Гнатієнко, В.Є. Сниток. - К.: McLaut, 2008. - 444 с.
3. Clyde W. Holsapple, Andrew B. Winston Decision Support Systems: A Knowledge-Based Approach [Електронний ресурс]. - Доступний за <http://www.uky.edu/BusinessEconomics/dssakba/insmat.htm>

4. Брушлинский Н.Н. ЭВМ и АСУ в пожарной охране / Н.Н. Брушлинский, А.Ф. Гриплин, В.Л. Семиков // Итоги науки и техники. Сер. Пожарная охрана. - М.: ВИНТИ, 1979. - Т. 3. - 240 с.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ГРОМАДЯН НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

У.М. Нор,
здобувач кафедри
адміністративного права
та адміністративного
процесу ЛьвДУВС

Діяльність органів залізничного транспорту направлена на створення безпечних умов функціонування транспортної мережі, а при наявності технічних причин

при яких технологічний процес перевезень несе небезпеку створюються системи забезпечення особистої безпеки громадян, які повинні гарантувати безпеку перевезень та відповідати загальноприйнятим вимогам міжнародного співтовариства в галузі транспорту.

Перед тим, як здійснювати певні кроки у напрямку теоретичних узагальнень сутності, структури та механізмів функціонування будь-якої системи забезпечення безпеки громадян, необхідно окреслити ті межі, котрі б насамперед спрямили якомога більшій мірі визначеності діапазону застосовуваних підходів та методів, а також дозволили обґрунтувати значущість основних предметних аспектів передбачуваного системно-теоретичного аналізу. Іншими словами, такому аналізу мають передувати своєрідні орієнтири, мета яких - встановлення окремих загальних принципів, на підставі яких скеровується організація діяльності державних органів у сфері забезпечення особистої безпеки.

Інформаційне забезпечення особистої безпеки - складний процес, в якому можна виділити елементарні складові, вихідні положення, ідеї, які називаються принципами. Специфіка діяльності залізничного транспорту, особливості користування послугами транспорту, різноманітність застосування засобів, та заходів забезпечення безпеки особи все це обумовлює необхідність визначення основних принципів забезпечення особистої безпеки